

آبونه شرائطی

داخلی، خارجی، هریرایچون
سنه لکی (۲۵۰)، آتی آیلانی
(۱۳۰) غروشددر .

نسخه سی ۵ غروش،
سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه
اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسئله . وافتق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولونماز

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

محمد عاکف

اشرف ارباب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

۲۰ تشرین ثانی ۱۲۳۵

پنجشنبه

۲۵ صفر ۱۳۳۸

عدد : ۴۴۹

جلد ۱۸

کتابخانه

۱۳۳۰

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لق مجموعه اسلامیه در
صاحب و مدیر مسئول

اخطارات
ادرس تبدیلنده آیریجه بش
غروش کوندرملیدر

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه صره
نومروسی محتوی بولنسی
لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرسارینک فرانسوزجه ده یازلسی
رجا اولنور

باره کوندردلیکی زمان نهیه داتر
اولدینی واضعاً بیلدیرلسی
رجا اولنور

دینک اولان فکر مسئولیتک استقبالی نامتناهی به دوغرو انکشاف وادامه سی اولوق اوزره اسلامیتده الهمهم برعامل اولان (فکر آخرت)، بشریتک محافظه موجودتی نقطه سندن پک اساسلی، پک طبیعی بر فکر علویدر. بو فکری توهین ایتک دکل، داها مستمر مؤیدات ایله تقویه ایتک الزم در.

آخرت و مسئولیت فکری دوچار خلل اولان کیمسه لر، منفعت و اغراض شخصییه پرستش اعتباریله عالمده الهمهم برعامل اوله جقلری شبه سزدر. اوکی کیمسه لر نظرنده حب نوع، حب وطن، منفعت عامه، تاریخ قورقوسی دینلن شیلر غایت کولنج شیلردن؛ فضیلت، انسان آلاتمه دن؛ حیا، ضعف اعصابدن عبارت قالیر. غلودینه صابان تارک دنیالر ناصل عطالت اجتماعییه دوشوب محو اولورلرسه، عکسی ده مهالک برتشت اجتماعی حصوله کتیرر. ایشته بونک ایچون درکه: فکر آخرت، فکر مسئولیت کرک بر جمعیتک دوام و بقاسی، کرک صحیح و انسانی بر مدنیتک حصوله کله بیامسی ایچون الهمهم برعامل در. بونی تلقین و تأیید آیدن ایسه آنجق دین در. بونک ایچون درکه جمعیت و مدنیتک دوام و بقاسی دین فکرینک داها قوتلی بر شکلده ادامه ایدیله سنه متوقف در.

آقسه کیلی

احمد حمیدی

اسو ملک املاط مدنیسی:

یوللردن اذا ویره جک شیلری رفع وازاله

الایمان بضع وسبعون شعبه افضلها لا اله الا الله وادناها امانة الاذى عن الطريق
حدیث شریف

ایمانک ال نهایتکی شعبه سی طریق عامده، یعنی عمر ناس اولان یوللرده مرور و عبوره مانع و خلقه اذا ویرن شیلری رفع وازاله در. طریق عام. — شهر و کویلرده مطلقاً کلوب کچمک ایچون ترک اولنوب ملکیت عامه اوزره ابقا اولنان یولدر. بونلر ایچون کنیشلک، طوغریلق، تمیزلک، عارضه سزلق امور واجبه دن و محافظه سی حقوق عامه دندر. یوللرک کنیشلکی حقنده معجم اوسط طبرانی ده جابر رضی الله عنهن روایت ایدیلن حدیث شریف «حد الطريق سبعة اذرع» در. [۱] ابهریره رضی الله عنهن روایتی اوزره «اذا اختلفتم فی الطريق فاجعلوه سبعة اذرع» [۲] حدیث شریفی صحیح مسلمده مثبتدر. امام احمد بن حنبل رحمه الله مسندنده ابن عباس رضی الله عنه روایتی اوزره بوصورتله مهوردر.

بیك قدر، یاخود بیکی متجاوز نفوسی شامل بولنان بر بلده ده

[۱] یولک حدی یدی ذراعدر.

[۲] یولک کنیشلکده اختلافده بولورسه کز یولی یدی آرشون کنیشلکده یاپیکز.

یعنی عصر سعادتده کی حالیه مدینه منوره ده وسعت طریقکیدی ذراع اولسنه لزوم کورولدیکی حالده مثلاً بریحق میلیون نفوسه قریب نفوسی شامل واحمال واثقال، ازدحام، الکتریکی تراموای، اوتوموبیل، آرابه وسائر وسائط مدنیسی کثیر بولنان آستانده وکثرت نفوسه کوره دیگر مسالکده نه درجه وسعت طریق لازم اوله جنی من جهة المفهوم حدیث شریفدن مستبندر.

خلفای عباسیه دن ابوجعفر منصور دوانیقی ۱۴۵ تاریخ هجریسنده وضع اساسی اجرا ایلدیکی بغداد شهرینک حین بناسنده طریق عامه اولان سوقاقلری ۲۰ ذراع عرضنده تنظیم ایتدیردیکی و شهر مذکورک مساحی و مهندسی ایسه امام اعظم رضی الله عنه بولندیکی مضبوط صحیفه توارینخدر.

حضرت عمر رضی الله عنه زماننده کوفه ده بر مملکت تأسیس ایلدی و خرما آفاجلردن اولر یاپیدلر، الی آلتش بیک کشی ساکن اولدی. کونک برنده بر یانغین شهری یاقدی. کوفه ده کی قوماندان «خرما دالارندن یاپدیغمز اولر یاندی. طاشله یاپالم» دیدی. حضرت عمره یازدی. حضرت عمر جوابی مکتوبنده «اوت، بویله بر مملکت لازمدر. شهری یکیدن بنا ایدیکز. شهرک وسطنده کنیش بر میدان اولسون و بومیدان اوزرینه بر جامع شریف یاپیکز. بو میدان شهرک مرکزی تشکیل ایتسون. صکره هربری قرق آرشون عرضنده عموداً ایکی یول آچیکز. ایکنجی درجه جاده لر ۳۰، اوچنجی درجه یکریمی، دردنجی درجه اون آرشون اولسون و بونلر عمومی جاده دن تشعب ایتسون»

ایشته تاریخ اسلامده یوللره بوصورتله رعایت ایدلمشدر.

نقل وامرار نصل احتیاجات مدنییه دن ایسه بو حالک سهولتله حصولی ده اودرج محتاج الیه بولندیکی و برده یوللرک تسویه لی اولسنه متوقف اولدیکی وارسته قید و استدلالدر.

قرآن کریمده اهل سبای بیان آساننده بلده لرنده کی طرق واسواقک وسعت و استکانیتله و بلده لرینک معموریتله سکنه سنک حسن اخلاقه، استوای قلوبنه و استقامت احواله بالاستدلال مدح و ستایش یوردقلری کی بالآخره کفران نعمته بلده لرینک دوچار خراب اولدیکی بیان یورلمشدر.

سوقاقلرک تمیز نفی بخته کلنجه بوده بیانندن مستغیدر. چونکه یوللری تلویث ایتک، سوپرونتیلری تمیزله مه مک، کلوب کچنی تضییق و اضرار دینک اوله جفندن عقلاً، شرعاً مذموم و منکر در.

(معجم اوسط طبرانی) ده (سعد) رضی الله عنه روایتیله (طهروا اقیبتکم فان الیهود لا تطهر اقیبتها) وارد اولمشدر. «خانه لریکزرک اوکنی و اطرافنی تطهیر ایدیکز. چونکه طاشقه یهودک بو تمیزلکه همتلری یوقدر» دیمکدر. بلدییه تشکیلندن اول هرکسک اوینک اوکنی صولایوب سوپوردیکنی بیللریغمز چوقدر.

ینه «طیبوا ساحاتکم فان اتن الساحات ساحات الیهود» حدیث

منکر در . تضییق طریقہ و کلوب کچہ نک اضرائینہ باعث اولدینی خالدہ منی لازمدر .

اوت ، اودون ، طعام یوکلری محلندن قالدیریلوب ایصالی مطلوب اولان خانہ لرہ نقل اولتجہیہ قدر ایجاب ایدن محلندن حاجت مقداری وضع و توقیف اولتیق جائز اوله بیلیر . چونکہ بو احتیاجده هرکس مشترکدر . منی ده ممکن دکلدر . کذلک یول اوزرنده نزول ورکوبجه احتیاج مس ایدن مقداردن زیادہ کلنه کچہ نه یولی تضییق ایدہ جک و تجیس ایلہ جک درجہ ده حیوان توقیف ایلہ مک ویا باغلامق منکر در . زیرا طرق ، مشترک المنفعہ اولوب تصرفی حاجت مقدارندن فضلہ هیچ بر شخصه مختص دکلدر . حاجندن مرادده اتخاذه طریقہ علت مجبرہ اولمش اولان احتیاجدر .

یوقسه سائر حاجت لر بو قضیہ ده داخل دکلدر . کذلک ناسک اوستنی باشنی بیرتمه سبب اوله جق ، دیکن وچالی جیرنی یوکلری حیوانلر سوق ایتک منکر در . اگر هیچ ضرر ایتیه جک صورتده کوزلجه صاریلوب باغلانوب کچیرمسی ویا بمرناس اولان محلندن دیگر موضعه عدول ایتسی ممکن ایسه بوندہ دخی مس حاجتہ نظر اولتور . کذلک قصابلرک دکان اوکنده ، یولده حیوان کسمسی وقان ایلہ طریق تلویت ایتسی منکر در . منی لازمدر . بلکہ قصابه واجب اولان طریقک غیریدہ مذبح اتخاذایدر . چونکہ شو تلویت ، طریق تضییق دیمکدر . ناسک اوستنه پسلاک صیجراہ جفی و بالجله طبایعک استکراہی جهتله ازعاج واضراردر .

کذلک یول اوزرینہ سوپروتی آتیق ، قاربوز وقاؤون قوقلری صویق ، آباق قایغہ سبب اوله جق صورتده جو دوکمک منکر در . کذلک سوقاقلرہ صو بوریلری (و بوکا مماثل صوبه بوریلری) آقیمق منکر در . چونکہ بونلر کلوب کچہ فی تلویت ایدر . یاخود تضییق طرقه سبب اولور . لیکن واسع یوللرده بو اولوقلر بر حسن صورتله وضع واستعمال اولدینی خالدہ منع اولمز . کذلک یول اوزرنده باغمورصولرینی ، جامورلری ، قارلری سوپورمیوب ترک ایتکده منکر در . فقط بونی سوپوروب تطهیر ایلہ مک یا لکیز معین برکشینک بونیک بورجی دکلدر . مکرکه یول اوزرینہ قار کورملش کیشی اوله . او حالده نه مقدار قار کورملدیه آتی تطهیر علی التعمین اوزرینہ لازمدر . طریق تطهیر ایلک بالخصوص صاحب میزابه فائددر . اما یغفورون تراکم ایدن صولرک و جامورلرک ازاله و تطهیری (حسب عامه) در . یعنی حکومتہ فائددرکه امر ایدوب ناسه بونی تطهیر ایتدیرر و یاخود عملہ طوتوب کندی تطهیر ایدر .

یوقسه آحاد ناس ایچون بو باده بربرینہ وعظ ونصیحتدن بشقه بر معاملہ به برخصیت شرعیہ یوقدر .

کذلک بر کیسه لک خلقه اذا ویرہ جک آزعین بر کللی اولسه قبو اوکنه چیقارلسی منکر در ، منی واجبدر ، ولوکه کلب اذا ایتیه رک

شریفی کتاب مذکورده مسطوردر . فحوای شریفی موجبجه هرکس اوینک ایچینی تمیزلیدیکی کبی اطرافنی ده تمیزلکدن صکره تطیب یعنی ترین و تجمیل ایلہ بر مقام دلکشا قیلغه مأموردر . مطلقا سوقاقلری کیرلہ جک و اذا ویرہ جک هر درلو شیلردن تمیز طوتومق شعائر انسانیه دن و خصائل اسلامیه دن تعداد بیورلمشدر .

دیگر بر حدیث شریفده « غفرالله عز وجل لرجل اصاب غصن شوك عن الطريق ما تقدم من ذنبه وما تأخر » بیورلمشدرکه « یوله طوغری اوزانمش بر دیکن دالتی ازاله ایدن ذاتک کچمش وکله جک کناهلرینی جناب حق عفو و مغفرت ایدر . » دیمکدر . یول اوزرنده عباداللهک مرورینہ مانع اولاف و موجب اذا بولنان هر شیشی دفع ایلہ طریقک سلامتتی التزام و عباداللهک نفع و راحتہ خدمت ایدنلر بو حدیث شریفک دائره شمولی داخلندہ در .

شوراسی یقیناً بیلنملیدرکه الیوم بالجله بحالکمزده مشهودمن اولان سوقاقلرہ تجاوز ایدن اولر ، دکانلر ، اوزون صاچاقلر ، کلوب کچہ نک اوستنی باشنی ایصلادان اولوقلر ، انسانلرک اوستنی باشنی بویایان صوبا بوریلری آقیمتیلری ، تسویه طرقی تغییر ایدن بالجله چیقیتیلر ، آطه آطه دکانلر ، یول و قالدیرم اوزرنده ، جارشو قبولرنده یوللری کسوب آلیش و یرش ایدن آباق صاچیلری کبی کلوب کچنلرہ اذا ویرہ جک شیلرہ شریعت اسلامیه نک اصلا رضاسی یوقدر . آنجق شعائر انسانیتی ، آداب ملیه سنی بیلمه بن جهلہ نک و غرض شخصیتو ، منافع عمومیه به ترجیحی جائز کورن بعض غدارلرک احداث وابتداعیدر . بویله برشی شرعاً و قانوناً اکبر ظلم عد اولتور .

نته کیم جامع الصغیرده (اعظم الفلول عندالله یوم القیامه ذراع من الارض تجدون الرجائین فی الارض اوفی الدار فیقطع احدهما من حظ صاحبه ذراعاً فاذا اقتطعه طوقه من سبع ارضین یوم القیامه) حدیث شریفی مرویدر . « یوم قیامتده احکم الحاکمین اولان جناب اللهک حضورنده خیانت و وبالک الک بیوکی ، ارضدن برآرشون بر جالمقدر . برارض ویا دارده قومشو اولان ایکی کیسه نک بریسی دیگرک بر ذراع بری غصب ایتدیکی صورتده یوم قیامت وروز ندامتده حق سبحانه و تعالی حضرتلری طرفندن ارض مفصوبه مقداری یدی قات بری غاصب اولان کیسه نک بوغازینہ کچمش بولورسکز ، دیمکدر .

کذا امام طبرانیکن بمسجم نام مسندندہ « اک بیوک ظلم مؤمن اولان قرداشنک طوبراغندن برآرشون بری اکسک ایتمکدر . آلدینی بر جاقل اولسه روز قیامتده بوننه جنبر اولور ، مآلندده حدیث شریف روایت ایدلمشدر .

حجة الاسلام امام غزالی رحمه الله تعالی احیاء العلوم نام کتابنک (باب المنکرات) بمحتده (منکرات الشوارع) فصلندہ بیوریورکه : طریق عامیه دیرکلر و آغاجلر دیکمک ، یوللری درلو درلو عارضلر احداثیلہ قیامق ؛ نجورہ ، جومبسا و جناح چیقارتمق ؛ یول اوزرینہ آفاج ، اودون ، بغدادی و سائر حبوب و اطعمه یوکلری قویق

جهت شرعیہ ایچون حقوق عامہ نك حامیسی بولنان حكومت طرفندن منع و تأدیپ قیلنه جنی دركاردر .

والحاصل، منافع عامه به خادم و عمرناس اولان بوللرده مرور و عبوره مانع و خلقه اذا ویرن شیرك رفع و ازاله سی یا علی الانفراد اهالی به ، یاخود خلقك یا به میه جنی شیرده شهر امانی و بلدی به عانددر . بوللرك قالدیرمسز ، یاخود بوزوق قالدیرلمی ، توزلی ، جامورلی ، سوپروتیلی ، طار اولمسی خلقه اذا ویرر برحالتدر . بواذاری ازاله بلدی نك وظیفه سیدر . اما سوقاغه سوپروتی ، جامور ، توز ، جام قیریفی ، طاش ، طوبراق چركاك ، صو ، قابوق آتماق و صو بورسی اوزادوب آندن زفیر آیتماق و یغمور بوریلرخی خلقك اوزرینه آیتماق و امثالی صایغیسز لقار حقوق عامه به تجاوزدن عبارت بولمغله بولنری یا باماق خلقك وظیفه سیدر . بوللرده طوردوب قونوشمق ، یاخود بولی كسوب آلیش ویرشده بولنق ، خلقك و اصنافك حقسزلقی اولدینی کی بو سوء استعمالدن انلری منع ایتكده بلدی نك وظیفه سیدر . برده برشورده خلقك كوندن كونه چوغالمسیله مرور و عبور كسب مشكلات ایتزدن اول عصر حاضره یاراشیر و فقه موافق بوللرك توسیعی و یا یا قالدیرملرینك تفریشی و خلقه سرعته ایش كوردیرمكه و سیر و حرکته واسطه اولمق اوزره جاده لرده الكتریقلی تراموایلر ، اوتوموبیللر ، عربهلر و سائر ایلل اوزون سیر و حركتك تنقیصی و بولنردن ظهوره كلسی ملحوظ اولان قضالرك رفی ، ده كز بوللرینكده سریع السیر و منتظم واپورلرله تأمین ، هر كسك بولنردن استفاده ایده بيلمسی ایچون اجر نلرینك تنقیصی ، جیادت هوا به و ترین بلده به خادم اولمق اوزره سوقاقلرك آغاجلر و سائر مقتضیات قیه ایلل ترینی ، قیش یاز مرور و عبورك تأمین ، جاده لرك كوزلجه تفریشی ، هر كون تمیزلنسی ، بوللرده اقتضایدن محللرده دینلنمه ، دفع حاجت ، صو ایچوب ال یوزی ییقامنه مخصوص اسلافدن قالان محللرك تعمیر و تجدیدی هب رفع اذاه خلق اقسامنددر . حق موجود و سائط جریه كفایت ایتدیکی حالده بر آلتدن و سائط جریه احضاری ، بلکه هوانی پوسته لر احداثی خلقه خدمت عدادنددر . خلقه زباندرازلق ، خلقی كوز حبسنه آلق و سائر رذائل هب اذای خلق قیلنددر . والحاصل بوللرده دین ، عقل ، صحت ، عادت ، فن ، اقتصاد نقطه نظرندن خلقه اذا ویرن شیرك قالدیرلمسی ، اوتوموبیل و سائر آراهه لرك شهر داخلنده تعدیل سیر و اجورانی چاره سنه باققده رفع اذادندر . چارشو ، بازار و اسواقك ایاق صایغیلری طرفندن طوتیلوب مرور و عبوری اشكال ایتلری حقوق عامه به تعرض اولمغله بولی بیلنلرك بیلیمیانلره قالا ، قلمآ ، حالا اوكره توب خاقی انتباهه دعوت ایتسی رفع اذا قیلنددر .

احمد نظمی

آیاقلرخی اوزادوب بول اوزرنده پاتسه ینه منع اولنور . چونكه اوزانوب بول اوزرینه یاتان و یاخود طریق تضییق ایده جك صورتده اوطوران انسان و صاحبی بیلل منع اولنور . كلبی منع ایسه بطریق الاولی ثابتدر (انهی مافی الاحیاء)

كتب فقهیه و فتاواده ، بحله و شرحلرنده حقوق طریقه دائر ابحاث كثیره وار ایسه ده جمله سی عدم تضییق اضرار ایلل عدم تلویث اساسنه مستبددر .

مسئله . — بولی تضییق ایده جك برشیشی بوله چیقارمق ، یاخود بول اوزرینه سهولتله مرور و عبوره حائل اوله جق برشیشی وضع و ترك ایتك منكر و ممنوعدر (فقه)

مسئله . — بر قوم ، ارض غیر مملوكه اینیه و دوائر بنا ایلله ارض مذكور ، ینه ملك عامه اولمق اوزره باقیدر . (قهستانی)

مسئله . — بوله جناح و جومبا و دستك و سایه لك چیقارمق ، بخره آجق ، بول طرفه دیوار اوسته راف کی شی ، یا بقمق ، اولوق طاقق اكر حقوق عامه به بر ضرری طوقه جق صورتده ایسه اصلاً جائز دكلدر . فقط هیچ بر ضرری باعث دكل ایسه رخصت اولنه بیلوب لكن ضرری اولسون اولمسون احداث مزبورده دن تولد ایده جك تلفات و زیان ضمانی محدثه لازم كلور . شوقدر كه طرف حكومتدن اذن ایلل یا بدیسه ضمان لازم كلز (خلاصه و عنایه)

اكر حقوق عامه به ضرری مظنون ایسه حكومت ایچون دخی اعطای اذنه رخصت شرعیه یوقدر (درمشتی)

مسئله . — بیع و شرا ایچون بول اوزرنده اوطورمق و بوله آتاج دیکمك مسئله سنك جواز و عدم جوازی مضرت و عدم مضرتی علتنه ناظر در (قهستانی ، درمختار)

مسئله . — بر چیقماز سوقاقدن لزومنه منی جامور یا بدیران کیمسه اكر سوقاغه کیروب چیقانلره كچمك ایچون بول بر اقدی ایسه حاجت مقدارندن زیاده طوردیر میوب قریباً رفع و تطهیر ایده جك ایسه باس یوقدر . (خلاصه)

مسئله . — بول اوزرنده طبایعك استكراه و استقذار ایده جکی برشی آتق و راقق مكروه و منكر در . منی لازمدر (فقه)

مسئله . — بر کیمسه طریق عامه دن باشنه و یا ارقه سنه برشی یوكلنوب كیمه سی ممنوع دكلدر . اما سلامت و اذادن برائت شرطیله مقیددر . نته کیم هدف و صیده سلاح بوشالتمق مباحدر . لكن دیگر ضرردن سالم بولنق ایلل مشروطدر .

طریق ایچون اولان حقوق عامه بی مرض تفهیمده نمونه اولمق اوزره ایراد اولنان اشبو مسائل شرعیه دن مستبان اوله جنی وجه ایلل تلویث و یا تضییق طریقه باعث اوله جق حرکترلرده بولنان کیمسه لر عاداتا اضرار ناس و بلكه اضرار نفسی مرتكب و طالب دیمك اوله جفندن